

ODMEVI ANGLEŠKE GENERALNE STAVKE

Iz novejših poročil postaja jasno, da so bile angleške strokovne unije izdane. — Sir Samuel je zanimal, da je dal načelnikom treh strokovnih unij obljube. — MacDonald in Thomas sta baje pustila delavce na cedilu. — Sramotne plače angleških premogarjev.

LONDON, Anglija, 24. maja. — Trije člani generalnega sveta strokovno-unijskega kongresa so izjavili včeraj, da so bili zvodeni za nos, ko so privolili v preklic generalne stavke. V ugotovitvi, naslovljenem na federacijo premogarjev, so trdili, da so sprejeli pogoje za uravnavo premogarskega spora od Sir Herbert Samuela v dobri veri in šele po definitivnem zagotovitvi, da bo sprejela vlada te pogoje kot temelj pogajanj, ki naj bi dovedla do splošnega miru v industriji.

V odgovor na izziv je izjavil Sir Herbert Samuel, da niso bili ti trije člani komiteja navzoči na seji generalnega sveta, ki je sklenil preklic stavke.

V nadaljnjem je izjavil Sir Samuel, da sploh ni nastopil kot predstavitelj vlade. Uporabil pa je baje svoje najboljšje moči, da dovede do sporazuma med vlado in zahtevami premogarjev.

A. J. Cook, tajnik premogarske federacije, pa je medtem nadaljeval s svojimi napadi na Strokovno-unijski kongres, katerega je obdolžil, da je izdal premogarje. Včeraj je govoril premogarjem iz Walesa ter obdolžil strokovno-unijske voditelje, da so naravnost prisilili zastopnike premogarjev, da sprejmejo uravnavo spora, ki bi imela za posledico skrčenje plač.

Obdolžil je delavsko stranko, da se plazi in beači, in prejšnjega ministrskega predsednika MacDonald in Thomasa, da sta imela govore, katerih se bo delavsko gibanje sramovalo.

Med drugim je rekel:

— Generalni svet strokovno-unijskega kongresa je skušal pregovoriti premogarje, naj sprejmejo predloge Samuela ter zapretil, da bo razveljavil generalno stavko. Rekli so nam, da imajo jamstva, da bo vlada sprejela predloge Samuela.

— Nismo si mogli misliti, da bo strokovno-unijski kongres preklical stavko ter izdal na ta način premogarje, a vendar se je to zgodilo.

Cook je ugotovil v nadaljnjem, da je dobil iz Rusije podpore v znesku 274,000 funtov in da je bil brzojavno obveščen, da je približno ista svota na poti s kontinenta in iz Amerike.

Odgovor premogarjev se glasi, da rajše poginejo od gladi predno bi se vклонili zahtevam vlade za daljše delavne ure in skrčeno plačo.

BARNESLEY, Yorkshire, 24. maja. — Potrebo, da se izogne vsem nemirom je povdarjal včeraj Smith, predsednik Yorkshire premogarske zveze ter podpredsednik premogarske federacije.

V svojem nagovoru na stavkarje v Royston, v bližini tukajšnjega kraja, je rekel:

— Izvojevali bomo ta boj s tem, da bomo vzeli policiji in vojaštvu vse delo.

LONDON, Anglija, 24. maja. — Če bi bilo vpriporjeno skrivno glasovanje med ženami premogarjev, — je izjavila Emelina Panhurst, znana prvoboriteljica za žensko volilno pravico, — bi bila stavka angleških premogarjev že davno preklicana.

V nadaljnjih svojih izjavanjih je rekla, da se bo je premogari in njih žene v premogarskih okrajih Walesa izraziti svoje resnično mišljenje in razpoloženje, ker izvaja nanje unija velikanski pritisk. To pa je seveda le navaden izgovor, ker hočejo vlado joči razredi zvaliti krivdo izključno le na delavske organizacije, ne da bi pri tem vpoštevali resnična vprašanja.

Iz nadaljnjih premogarskih okrajev Anglije poročajo, da je zmanjkalo premogarskim unijam denarja in da ne morejo vsled tega še nadalje podpirati stavkarjev.

Za teden dni dela je dobil angleški premogar nekako \$10.50, a sedaj, ko znaša unijska podpora le približno \$2.50 na teden, se je pojavilo velikansko nezadovoljstvo, ki je povsem umevno.

Obupan oče je usmrtil hčer in sebe.

Obupan oče je usmrtil pohabljen hčerko in samega sebe. — Frederick Raabe ni mogel nadalje prenašati nesreče, ki ga je zadela.

Majhno stanovanje na Jefferson Ave. v Brooklynu je bilo včeraj pozorošče sree pretresujoče tragedije. Frederick Raabe je ubil tam svojo ohromljeno hčerko, katero je negeval celih dva in dvajset let, nakar je končal svoje lastno življenje.

Pred enim letom mu je umrla žena, Osta pa sam s svojo hčerko v majhnem stanovanju.

Deklica, ki je bila ohromljena od rojstva, je spala včeraj zvečer na zofi. Pri mizi je sedel njen oče, Frederick Raabe ter razmišljal o usodi svoje nesrečne hčerke. Zadnjih dvanajst mesecev, izza smrti žene, je prav posebno težko občutil kajti pustiti je moral svoje delo kot strojnik, da se posveti izključno le oskrbi svoje omejene hčerke.

Temna in mrka, kot se mu je zdela sedanost, se mu je prikazovala tudi bodočnost. Napisal je sledeče pismo: — Nič več ne morem prenašati duševnih muk. Moji živci so uničeni in raditega se poslavljam od vseh. V majhni skrinjici se nahaja \$38. Moja oporoka in bančna knjižica zadostujeta za vse stroške. Bog, odpusti mi!

Z revolverjem v roki je stopil stari mož k postelji svoje hčerke, ki je mirno spala. Počel je strel in krogla je zadela splošč pod desnimi ušesom ter prodrla v njeno glavo.

Nato se je opotekel v svojo spalno sobo, odvil plin ter nameril revolver na desno uho.

Nekako dve uri pozneje sta se vrnila Henry Ehling in njegova žena, sestra Mrs. Raabe, v stanovanje, ki se nahaja v isti hiši. Zadržala sta plin, in Ehling je skušal odpreti vrata stanovanja Raabeja a to se mu ni posrečilo.

Policija je vdrla v stanovanje ter našla trupla očeta in hčerke in poleg tega še pismo. Ambulanci zdravnik je ugotovil, da sta bila oba na mestu mrtva.

Nova siamska dvojčka.

SOUTH BEND, Ind., 24. maja. "Siamska dvojčka" je porodila Mrs. Nikola Medić, koje mož je nastavljen pri Studebaker Corporation. Mati je stara 24 let.

Nevorojenki sta zraščeni pri želodecu, vsled česar sta obnena obraza drug proti drugemu. Otrka sta bila krščena z imeni Lusy in Bessy.

Zdravniki izjavljajo, da ne bo sta mogli sestri nikdar hoditi ali sedeti, da pa sta telesi obeh od prsi naprej popolnoma normalni. Otrka skupaj tehtata enajst funtov.

Preiskava z X-zarki je ugotovila, da ima vsak otrok samostojno sree in samostojen želodec. Zdravniki pa niso mogli ničesar izjaviti; če bo mogoče ohraniti oba otroka pri življenju.

Slana.

V Monmouth County, New Jersey in v drugih okrajih se je pojavila slana in vsled tega se domneva, da bodo v veliki meri tepeli poljski pridelki.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Komunistične demonstracije v nemških mestih.

Berlin je ostal čisto miren na predvečer komunističnih demonstracij. — Večina premožnih prebivalcev je odšla iz mesta. Številni nadaljni tisoči so prišli v mesto, da se vdeležijo demonstracij.

BERLIN, Nemčija, 23. maja. — Kljub velikanskim naporom skrajnih nacionalističnih listov, ki so izjavljali, da se trese Berlin pred komunistično revolucijo, ne kaže niti najmanjše znamenje, da bodo obstajale biškošne demonstracije komunistov iz česa drugega kot pouličnih parad in govorov.

Berlinčani imajo navado iti preko binkoštnih praznikov v prasto, probujajočo se naravo. Vsled tega so bile železniške postaje včeraj polne ljudi, ki so hoteli priti iz mesta. To pa ni nikak izvanreden pojav, a obenem priča tudi o prepričanju večine prebivalstva, di so strahovi nacionalističnega časopisja izmišljotina.

V mesto pa je prišlo s posebnimi vlaki na tisoče ljudi, ki se nameravajo udeležiti današnje demonstracije komunistov.

Berlinski Tageblatt je včeraj popoldne zanimal senzacionalne novice, katere je priobčil nacionalistični Tag in razni drugi nacionalistični listi. Izjavil je, da je odredila policija vse potrebno, da prepreči nasilne demonstracije in da je za vsak slučaj tudi pripravljena državna straža.

Skrivališče orožja, iz katerega je napravilo nacionalistično časopisje velikansko senzacijo, ni obstajalo iz ničesar drugega kot par starinskih pušk, katere si je izposodila neka filmska kompanija, da jih porabi pri neki predstavi, ki se bo završila danes.

Demonstrantje bodo uporabili današnji dan v glavnem za govorje in v ponedeljek se bo vršila parada v južno-iztočnem delu mesta.

Hladnokrvno razpoloženje Berlina in njegovega prebivalstva je razvidno iz dejstva, da je ugotovil Achnuhr Abendblatt, da bodo zavžili Berlinčani v dveh dneh petindvajset milijonov litrov piva.

Jutri, v ponedeljek, ne bo izšel noben list. Ne toliko v Berlinu, kot v Duesseldorfu pričakujejo izgrediv, kajti tam bodo paradirali ob istem času mladi fašisti ter komunisti.

Atentat na Radiča.

BEOGRAD, Jugoslavija, 24. Poskušeni atentat na Stefana Radiča, voditelja hrvaške kmečke stranke, je bil preprečen danes v Stari Pazovi. Mladi nacionalist Slavko Milič, je bil aretiran v trenutku, ko je hotel vreči bombo tekom nekega zborovanja, na katerem je Radič govoril.

RAZSODBA V PROCESU LEIRER.

Te ni je bila končana razprava proti Ladislavu Okolicsanyju, Josipu Bolla in Franzu Saguly, ki so bili obtoženi soudeležbe pri umoru demimondke Leirerjeve. Okolicsany je bil obsojen na tri leta ječe in petletno izgubo kvalifikacije za državno službo. Bolla radi prikrivanja zločina na dve leti ječe in Saguly, ki je zločinca izdal, tudi radi prikrivanja zločina na 1 leto ječe.

Konec železniškega delavskega sveta.

Predsednik Coolidge je podpisal predlogo, s katero je razpustil železniški svet. — Samovlada industrije.

WASHINGTON, D. C., 24. maja. — Predsednik Coolidge je podpisal Watson-Parker predlogo, s katero je odpravil železniški delavski svet, ki je bil ustanovljen z Esk-Cummins postavo ter določil novo metodo uravnave sporov med železnicami in u-slubenci železnice.

Temeljna točka novega načrta je, da ustanavlja samovlado v železniški industriji, da uveljavi svoje lastne uravnavaalne svete za slučaj, da bi se pojavili spori radi mezd in delavnih pogojev. Določa, da se izroči spore arbitraciji in če bi s slednja izjavila, na ima predsednik polnomoč imenovanja posredovalnega sveta, da uravnava spor.

Ko je odobril odredbo, katero so podpirale v kongresu tako železnice kot delavske organizacije, je objavil predsednik, da je metoda predlagana v novi postavi, nekaj eksperiment in da upa, da bo prinesla vse dobičke katere ji pripisujejo njeni zagovorniki.

Ob istem času pa je izjavil predsednik, da bi mu bila ljubša predloga, ki bi v večji meri zavarovala splošno javnost. Na temelju nove postavbe se lahko vname spor med železničarji in s tem bi naložili potujočemu občinstvu večje breme v obliki povečanih stroškov potovanja in prevoza. Obenem pa je mnenja, da je skrajno težko da bi se kaj takega zgodilo, ker daje obstojeca postava Meddržavni trgovski komisiji kontrolno nad povišanjem železniških pristojbin.

Cilji in nameni gen. Pilsudskega.

Pilsudski pravi, da se ne boji nobenega voditelja, ker je armada na njegovi strani. — Rekel je, da si bo izbral lastna sredstva za rešitev Poljske.

VARŠAVA, Poljska, 24. maja. Maršal Jozef Pilsudski je rekel poročevalcu neyorškega Times:

— Javno vidim svojo dolžnost in po, po kateri moram iti. Bil sem telesno in moralno izčrpan vsled dva dni trajajoče bitke, katere nisem iskal in kateri sem se hotel izogniti na vsak način. Izognil bi se ji bil, če bi ne bilo civilistov med vojniki.

Oči poljskega maršala so bile rdeče in otekle vsled pomanjkanja spanja. Govoril je z mehkim glasom kot človek, ki je v velikih skrbeh.

— Ne vprašajte me, kaj bo storil prihodnji teden, — je nadaljeval. — Imam na izbiro sredstva in izbral si bom svoj čas. Treba bo sicer nekaj časa, da si izberem primerna sredstva, a to bom storil postavnim potom, kajti le na ta način je mogoče rešiti Poljsko.

Glede bitke, ki se je vnela v poljskem glavnem mestu, je rekel Pilsudski, da je bila nenameravana ter posledica radovednosti civilistov, ki so prišli na ulice ter se pomešali med vojaštvo.

— Moji vojniki so vpriporili vse možne napore, da preprečijo prehlivanje krvi. Takoj v pričetku bojev so moje čete zajele

PROHIBICIJSKE ZMEDE

Dvomi o ustavomočnosti najnovejšega prohibicijskega odloka. — Novo povelje predsednika je izzvalo pravcat vihar ogorčenja. — Suhaški uradniki ovirani v svojem delovanju. — Izjava generala Andrews.

WASHINGTON, D. C., 24. maja. — Oni, ki so za najnovejši ukaz predsednika Coolidgea niso bili deležni včeraj nobenega pravega nedeljskega počitka. Vladalo je veliko razburjenje, in predno bo ponehal vihar, bo čuti v kongresu marsikaj glede pravomočnosti tega samovoljnega odloka.

Pomdžni zakladniški tajnik Andrews, katere-mu je poverjena izvedba prohibicije, je hotel priti v državi Californiji izvajati novo odredbo, a je zadel takoj na mogočen odpor. Generalni pravdnik te države Webb je izjavil, da bi bilo izvanredno težko ali naravnost nemogoče naprtiti državnim uradnikom dolžnosti izvedenja prohibicije.

Z liberalne strani v kongresu so že prišle izjave naj uvede senat posebno preiskavo, ki naj bi določila ustavnost te odredbe. Washington Post je pisala včeraj, da grajajo celo prohibicijski uradniki novo odredbo, vsled katere bi izgubil zvezni prohibicijski urad del svojih polnomoči, katere bi moral odstopiti državnim uradnikom. To utemeljujejo z izjavo, da so v nekaterih državah prohibicijske postavbe dosti strožje kot pa je zvezna prohibicijska postava.

Senator Edwards, demokrat iz New Jerseya in kongresnik Britten, republikanec iz New Yorka, sta govorila v kongresu za liberalce.

Zadnji je izjavil, da ne more najti za najnovejšo odredbo nikake opore v zakonodaji. Sen. Edwards pa je rekel, da si ne more misliti, da bi predsednik Coolidge vede podpisal tako prismojeno odredbo in da bo stavil v senatu predlog, da se preišče vse faze prohibicijskega vprašanja.

CHICAGO, Ill., 24. maja. — Politični voditelj George Brennan, član demokratičnega narodnega komiteja in kandidat za vezni senat, je stavil predlog, naj glasuje narod Illinoisa novembra meseca glede prohibicije. On kandidira na mokraški platformi.

šest topov, montiranih na avtomobilih in če bi se to ne zgodilo, bi bilo prelivanje krvi dosti večje kot je bilo. Reči pa moram, da je bil boj večkrat prekinjen, da se dovoli ženskam in otrokom priti na varno.

— Glasi se, da je državljanska vojna bolj okruta kot pa vojna proti inozemskemu sovražniku. Naša državljanska vojna pa je dovolj ženskam in otrokom priti, bila nasprotno prav kavalirska.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

Jugoslavija:	
500 Din. — \$ 9.45	2000 Din. — \$37.00
1000 Din. — \$18.60	5000 Din. — \$92.00

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštna hranilnica" v Ljubljani.

Italija in zasedeno ozemlje:

200 Lir — \$ 8.90	500 Lir — \$21.25
300 Lir — \$13.05	1000 Lir — \$41.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

Pošiljate po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
83 CORTLANDT STREET, NEW YORK.
Telephone: CORTLANDT 4687.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PROSPERITETA NA STROŠKE OTROK

Ko je bil amendment k zvezni ustavi glede otroškega dela na dnevnem redu, je bilo čuti pogosto s strani delavcev in delavk ugovor, da otvarja postava pravzaprav vrata na stečaj. Včasih pa je bilo čuti tudi prostovoljno priznanje, da obstajajo "mogoče" še v južnih državah otroško delo v večjem obsegu, dokim se je vsepovsod drugod v Združenih državah izkazalo delo otrok kot preveč neproduktivno, da bi prišlo kot faktor dosti vpostev.

Ni bilo posebno težko odgovoriti na te ugovore. Ali ni vedel vsakdo, da je v tekstilni industriji države Nove Anglije še vedno zaposlenih nebroj otrok? Ali ni dejstvo, da so vodili naprimer v državi Massachusetts z velikimi denarnimi sredstvi podpirano kampanjo proti postavam za varstvo otrok, katere je sprejela državna zakonodaja in da je bila ta kampanja uspešna, vsaj za izkoriščevalce otroškega dela? Ali nismo imeli tukaj na iztoku šele v preteklem letu razkritja glede zaposlenja majhnih otrok na poljih v New Jersey, razkritja, ki so prišla od državnih tvorniških in delavskih inšpektorjev? Žalibog pa vedo ameriški delavci le malo o vseh teh stvareh, kajti kapitalistični listi, katere čitajo, nimajo niti najmanjšega interesa na tem, da bi jih informiral glede resničnih razmer v tej deželi.

Ameriški proletarci niso najbrž izvedeli niti besedice o poročilu zveznega otroškega urada delavskega departmanta, ki je ravno izšlo in ki se peča z otroškim delom v pokrajinah dežele, kjer pridelujejo tobak. Iz teh uradnih podatkov izvemo zopet o naravnosti vnebovpijočih razmerah v deželi izobilice, kot bi jih človek komaj smatral mogočim.

Skoro polovica vseh otroških delavcev na jugu, — se glasi v poročilu tega urada, — ter skoro tretina v Connecticut dolini ni dosegla starosti dvanajstih let in petina v južnih državah ter več kot desetina v Connecticutu ni bila stara deset let.

Zelo malo število otroških delavcev dela manj kot osem ur. Pri pretežni večini teh otroških delavcev je obstajal delavni dan iz desetih ur. Delavni dan desetih ur ali več ur je bil tipičen za skoro petino otroških delavcev v Connecticut dolini.

Na jugu so delale deklice prav tako dolgo kot dečki in majhno število deklic je moralo izvrševati dela, ki zahtevajo precejšnjo telesno moč. V državah Nove Anglije se je delalo v tem oziru ob času šetve vedno to razliko. Dečke se je zaposlilo na poljih, deklice pa v sklednjih.

Številni otroci v posebno preiskanih južnih državah, kjer je šolski termin že itak kratek, so izostali iz šole radi dela na farmah. Med belimi in črnimi otroci je bilo vsled tega opaziti skrajno neugodno in duševno neinkovnanje.

Tega poročila niso sestavili "godrujanci" ali "hujskači" po poklicu. Sestavili so ga nasprotno službeni strica Sama samega, katerih ni vodil prav posebno velik predsodek za delavce in njih otroke. Domnevati moramo, da so celo skušali odepkati stvari, katere so izsledili, ne pa jih prečno naslikati. Kljub temu pa se nam nudi slika, kot da bi jo le malokdo smatral za možno.

Otroci, stari manj kot deset let, delajo vsaki dan po osem, deset, ali še več ur, izostajajo iz šol ter rastejo kot divjaki v priroči mučnega tlačanskega dela.

Za kaj potrebujemo postavne za varstvo otrok? Za kaj potrebujemo bojovito delavsko gibanje? V tej deželi prosperitete in izobilice!

XXII. POŠILJATEV ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI.

Ivan Lenarčič 345 Chauncey St., Brooklyn, N. Y.	\$ 2.00
Joseph Lenarčič, 345 Chauncey St., Brooklyn, N. Y.	1.00
Frank Lane, R. R. 2, Cherokee, Kans.	1.00
Charles Kramer, County R., Box 36, Menominee, Mich.	2.00
Frank Jerman, 163 Gold St., Buffalo, N. Y.	4.00
Frank Jakopich, Box 509, Canon City, Colo.	1.00
Tony Lavrich, Elbas, Ont., Canada	.50
Louis Fabec, Box 101, Morle, Colo.	1.00
Slovensko kat. pevsko in dramsko društvo "Naprej" (in darovi) v Forest City, Pa.	127.00

Skupaj.... \$139.50 D. 7881.00

Tragičen konec nogometne tekme.

V mestu Opele se je pred kratkim igrala nogometna tekma. Igra je bila hvalno v najboljšem delu, ko se je na enkrat zataknilo in se je vila huda ploha. Ko maj se je del igralcev in gledalcev zatekel prod bližnje drevo, je že udarila strela in vrgla vse ob tla. Eden od gledalcev je bil takoj mrtev, dva igralca sta onemela, eden je pa ohranjen.

Če ste se naveličali navadnih...

NOBEN navaden izdelek ne vzdrži znanstva. Slabost, bodisi v človeku, bodisi v cigareti, začne kmalu utrujati.

Če ste se naveličali navadnih, začnite kajti Helmar. Ko se enkrat dotakne vaših ustnic, ste dobljeni. Nikdar je ne boste pozabili.

In čimdalje se družite z njo, temgloblja bo vaša naklonjenost.

Seznajte se s

HELMAR

Kraljico izrednih cigaret.

Dopisi.

Canonsburg, Pa.

Kot vidimo, je precej zanimiva med rojaki za Vodnikovo književno družbo, ki je bila ustanovljena v stari domovini, kar je popolnoma prav, ker dobra knjiga več zaleže kakor marsikaj drugega. Knjige bodo namenjane izobrazbi, pouku in zabavi, in gotovo bodo dosegle svoje smoter, kajti v stari domovini imajo gotovo boljše pisatelje, ki znajo temeljito obdelati ta ali oni predmet. Družba se gotovo ne bo ozirala na slabe pisatelje, ampak bo izbirala le dela strokovnjakov, posebno, ker bo delovala v tako velškem obsegu, za staro domovino in Ameriko.

Dodaj je Mohorjeva družba zavzemala vodilno mesto, ali zadnje čase je leto za leto izdajala slabše knjige. Molitvenik ni nikoli izostal, v ostalih knjigah so se pa tudi obdelovali verski predmeti, tako da za pouk in izobrazbo ni bilo skoro nič. Molitvenikov imajo naši domovi v stari domovini že na jerbare, in sicer največ nevezanih. Ne rečem, da ni Mohorjeva družba izdajala svojčasno dobrih knjig, kakor Gregorčičeve poezije, Slovenske kmečke punte, Zgodovino slov. naroda ter Zgodovino 17. pešpolka. Zgodovina slov. naroda se je nehala pri polovicah; bo li še kdaj nadaljevana, se ne ve, najbrž ne. Morajo pa biti leto za leto molitveniki, brez katerih bi slovenski narod, po mislih omenjene družbe, ne imel obstoja.

Vodnikova družba pa — kot sem videl v starokrajnem časopisu — ima vse drugačen program. Tam ne bo molitvenikov in slavnih povesti, pač pa to, kar narod potrebuje: izobrazbo in pouk. Vse to bo strogo nepristransko, tako glede verske ali politične strani. Nazadnjaški klerikali so že takoj ob ustanovitvi družbe začeli kričati, češ, da bo ta nova družba napadala vero, sramotila duhovnike in delovala proti njihovi stranki. Toda možje, ki stojijo na čelu te družbe, so izjavili, da se ne bodo njene knjige nikakor in pod nobenim pogojem dotaknile verskega ali političnega vprašanja. Nasprotniki so nato umolkili — kaj jim je tudi drugače kazalo, in kot se poroča, še tudi

nikih. Pri Helper, Utah, kjer je dosti premogarskih naselbin, se dela 1, 2 do 3 dni na teden. Istotako je pri Somerset in pri Bowie, Col. Nekoliko boljše se dela pri Silverston in Ouray, Colo., kjer so zlati rudniki. V dotični okolici se je tudi pričel topiti sneg. Nadalje so delavske razmere nekoliko izboljšane v okolici Trinidad in Walsenburga. Vseposvoda je pa delo pako teko dobiti.

V Pueblo, Colo., je umrla Marija Buh stara 30 let. Bila je hči pokojnega Maksa Buha (sorodni

ka Rt. Rev. Buha), zúčetnika Amerikanskega Slovenca. Ko sem bil takrat v Toweru, sem deklico dostikrat pestoval. V starosti 18. let se jo je lotila huda nervoza. Obiskal sem jo mnogokrat v Pueblu in tudi tedaj, ko je bila v bolnišnici. Sedaj jo je rešila smrt trpljenja tega sveta. Pokopana je na pokopališču v Pueblu poleg svojega očeta.

Njenim sorodnikom izrekam svoje sožalje!

M. Pogorelec.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslav Bureau.)

SAN FRANCISCO.

L. 1920 je mesto štelo skoraj 550.000 prebivalcev, od katerih je skoraj 150.000 tujerodnih belokozcev. Po uradni statistiki je bilo 3200 Avstrijcev (med katere je sigurno vstetil mnogo naših rojakov). Število Jugoslovancev je navedeno z 1.320, ali znano je, da jih je veliko več. Nemci stojijo na prvem mestu glede števila tujerodcev (18.500), potem sledijo Irči, Italijani, Francozi itd.

Svojemu podnebu se ima California zahvaliti za to, da se smatra za igrališče zapadne hemisfere. Julian Street v svoji lepi knjigi "Abroad at Home" pravi: — "Imamo tam dva letna časa: spomlad, ki začne v novembru in traja do aprila, in jesen, ki začne v aprilu in traja ostalih šest mesecev. Zima in poletja sploh ni." In zares mraza tam sploh ni, niti pasjih dni vročine. Vreme je vedno tako, kakor ga pričakujejo. V spomladni deževni sezoni pričakujejo dež in so nanj pripravljeni in, ko doba deževja mine, ni več dežja sploh.

Eden izmed najbolj zanimivih delov mesta, zlasti za turiste, je Chinatown, dasi je moderno kajtako mesto rodovito in brez nekdanje slikovitosti, tajnstvenosti in nemoralnosti. Vendarle vsak tujec poseti Chinatown, kadar se poda v Cliff House, ono izmed slovitih restavracij na svetu, ki leži na skali, od koder more človek občudovati igro tuljanov, ki se solnčijo ob skali.

Ker je San Francisco ena izmed luk zapadne polute, je naravno, da je carinarna ena izmed zanimivih stavb, ravno tako kovarna denarja in odlična je tudi ladjedelnica vojne mornarice na Mare Island. Brodarstvo v pristanišče je menda nenadkrljivo na vsem svetu glede svoje slikovitosti in raznolikosti. San Francisco so mnogi primerili z drugimi slavnimi mesti, nekateri ga z

vejo "ameriški Pariz", ali na vsejadnje San Francisco je tako značilno mesto, da mu ni para. Pač je najbolj čarovito mesto ob pacifični obali.

Bivši predsednik republike obsojen na smrt.

Bivši predsednik kavkaške republike Funtikov, ki je bil obtožen, da je dal ustreliti 35 sovjetskih komisarjev, je bil obsojen te dni od sovjetskega sodišča v Baklu na smrt. Za pomilostenje noče prosi. Radi tega je vložil prošnjo njegov zagovornik na svojo polit. Domneva se da je amnestiran. Funtikov se ima zahvaliti za obsodbo svoji lastni hčeri. Bil je član socialno-revolucionarne stranke, ki boljševikom odločno nasprotuje, dočim je njegova hčerka navdušena komunistinja in članica komunistične omladine. Po njenem mnenju ji ni dopuščala vest, da bi ostal njen oče radi umora 35 komunistov nekaznova. Zato ga je ovadila. Funtikov se je zagovarjal, da fiziliranja ni odredil on, temveč komendant angleških čet, ki so imele takrat Baklu zasled.

POZOR NEWYORŠKA DRUŠTVA!

Slovensko Delavsko Samostojno Podporno Društvo priredi dne 11. julija 1926 piknik pri Remem Lazarju, kar naj blagovolijo ostala društva vpoštevati.

Darovi za "Dom Slepcev" v Ljubljani.

Rojak Mat. Kamin je poslal na naš naslov \$127.00 s sledečo prispombo:

Priročeno vam pošiljam prebitek koncerta slovenskega katoliškega pevskega in dramskega društva "Naprej" za "Dom slepih" v Sloveniji, namreč svoto \$120.00. V isti namen so darovali tudi sledeči: John Bregar \$3. Primož Matos \$2, John Petrič \$1, John Keržič \$1. Skupaj za slepce \$127.00. Prosim pošljite denar na pristojno mesto.

(Opomba uredništva: Ta prispevek je že vključen v XXII. pošiljatev, ki je objavljena danes v našem listu.)

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po
4%

Obresti vam prično teči že od prvega maja naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Iz domovine ni zadnji čas nobenih posebnih novic. Srbski kralj je še vedno živ, in zdrav, istotako tudi hrvaški starešina Radić, dasiravno je predčerašnjim malo manjkalo, da mu ni neki študent z bombo razmečal mozganov. Hvala Bogu, da Slovenci nimamo kralja, ter se nam vsled tega ni treba trpeti s takimi skrbmi kot jih imajo Srbi in Hrvati.

Bivši nemški poslanik v Združenih državah grof Bernstorff je postal velik republikanec.

Pravi, da ne bo v petdesetih letih nobenega kralja več na svetu. Kralji bodo edino le še na igralnih kartah.

O kraljev bo še dosti velikih in mogočnih. Bernstorff je najbrž pozabil na premogovne, bakrene, železniške, oljnat kralje in tako dalje.

S Poljske prihajajo vznemirljiva poročila. Razne stranke se bore za prvenstvo.

Eni načeljuje general Pilsudski, drugi general Haller, te dni bo pa dospel v domovino godbenik Paderewski, ki tudi ni brez vpliva na Poljskem.

Vse poljske homatije se višje pod frane, pokroviteljstvom. Bog se usmili Poljakov, ki bodo morali uživati godljo, katero jim je Francija skuhala.

Grška ima svojega diktatorja generala Pangalosa.

Pangalos je strog in odločen mož. Pred kratkim je bil zapovedal, da morajo nositi grške ženske dolge kikkle in da bo vsaka kaznovana, ki bo kazala na cesti svojo nadpetno lepoto.

Grško časopisje se je te dni jako razburilo, ker se je doznalo, da je pobegnil Pangalosov sin v Beograd. Nekaj se je skregal z očetom, rekel je "goodbye" in šel.

Pangalosov sin je star petindvajset let ter je baje jako modernih razvorov.

Kaj bo počel v Beogradu, ni znano.

Znano pa je, da jugoslovanska vlada ni dosedaj izdala še nobene odredbe glede dolžine oziroma kratkosti ženskih kril.

Danes ali jutri bo budimpeštansko sodišče odločilo, koliko časa bodo morali sedeti madžarski ponarejevalci francoskih frankov.

Evropsko pojmovanje morale se je izza vojne popolnoma izpremenilo. Nič čudnega, če ne bilo, če bi preplasil ponarejevalce za narodne mučenike. S ponarejenimi franki so skušali koristiti svoji bankrotni domovini in deloma tudi samim sebi.

Kajti v Centralni Evropi je vse mogoče. Celo Principu, ki je usmrtil avstrijskega prestolonaslednika, so postavili spomenik.

Čudno je dandanašnje. Posebno na naših piknikih in veselicah.

Zadnjič sem vprašal rojaka, kako so se imeli in kaj da so pili. In rojak je odvrnil v zadregi: Ja, to bi pa tudi jaz rad vedel, kaj smo pili.

Tudi na Čehoslovaskem so se pojavili fašisti.

Čehoslovaska je bila ena najmodernejših držav v vsej Evropi. Tudi najbolj zdravega človeka se loti bolezen.

Če bo Čehoslovaska prebolela fašistovsko bolezen, se ji obeta dolgo in udobno življenje.

Statistiki in izvedenci so ugotovili razveseljujoče dejstvo, da so razmere po nekaterih angleških premogovnikih drugačne kot so po ameriških. S tem pa seveda ni rečeno, da so v Ameriki dobre.

Francozi in Španci poročajo o neprestanih vojskah v Maroku. Dve leti se že vojskujejo. In dve leti že zmagujejo.

Križ je le, da tudi Maročani poročajo o zmagah.

